

“ANÀLISI D’UNA NOTICIA PERIODÍSTICA DES DE LA PSICOLOGIA DELS GRUPS”

La notícia, narra el testimoni de Romel Vinicio P.R àlies “Jordan” ex membre de la banda “Latin Kings” al judici que s’ està realitzant actualment per l’ assassinat d’ un equatorià membre de la banda rival, fet ocorregut a la Plaza El·líptica de Madrid al 2005.

Els fets, es produeixen entre dos grups rivals, en aquest cas, colles, els “Latin Kings” i els “Ñetas”, dos **grups** que semblen **primaris (Cooley)**, ja que les relacions personals entre els seus membres son molt intenses i estretes, el que permet el desenvolupament del **jo social (Schäfers)**. Dins aquests grups, l’ accés es restringit a persones que passen unes determinades “proves” per pertànyer, demostrant així **implicació, motivació, lleialtat, compromís i el fet de compartir la mateixa ideologia i forma de veure el mon**, creant d’ aquesta manera un gran nivell d’ **integració social** dins el grup. Ser un “Latin” o “Ñeta” implica que grupalment l’ **interacció sigui cara a cara, una comunicació sense mitjancers i un alt sentiment de pertinença al grup entre els seus membres, característiques totes, dels grups socials primaris**, encara que també tenen característiques dels **secundaris**, com que son grups que es creen expressament. Aquesta pertinença, ajuda a satisfer **necessitats psicosocials**, proporcionant als seus membres, la consecució de fites comuns, coneixement, seguretat i **una identitat social positiva** dins el grup.

Els Latin Kings, mostren un fort criteri d’ **identitat grupal**, ja que els seus membres es perceben com una entitat social diferenciada i comparteixen una **identitat social comuna**, fins i tot posant nom al seu grup “Latin Kings” ells mateixos, on des de la seva perspectiva, el fet de pertànyer al grup, es un privilegi al que no tothom pot optar, les proves d’ accés per ser acceptat i definit com a membre del grup, poden tenir un cost social elevat, perquè sol anar contra la **norma social predominant**, per demostrar així el **poder** del grup. Així, podem veure con “Jordan”, després d’ un temps de pertinença, segons el **model de socialització de Moreland i Levine**, avalua i valora el grup, el que li aporta i li lleva, i després d’ haver passat per l’ acceptació com a membre del grup, haver adquirit un compromís amb el grup i haver viscut una situació de presó on es replanteja el fet de la pertinença i fa una **valoració dissonant** d’ aquesta, “Jordan” decideix abandonar el seu **rol** dins el grup variant el nivell de compromís, per les **divergències**, i entra en fase de **rememoració**, abandonant definitivament el grup. La falta d’ acceptació d’ aquest fet per part del grup es conjuga per dur a terme una venjança on se l’ imputarà el delicte comes.

Els “Latin Kings” son un grup amb cert **estatus** al seu lloc d’ origen, creats per acollir els drets de les persones llatines fora del seu país d’ origen i donar-los suport, pel que ser membre d’ aquest grup es **prestigiós** per alguns llatins (**estatus subjectiu**). L’ **estructura grupal** es veu consolidada, fins al punt de que no permeten que rés pugui alterar-la, la marxa de “Jordan” provoca un **moviment** dins l’ estructura grupal, anant contra les **normes socials (Shaw, 1979)** del grup, que conformen l’ eix grupal, pel que fa referència a l’ **unitat grupal**: “Un per tots i tots per un”, i un cop que “Jordan” surt, **el rol** que aquest ocupava queda buit, el

NOTA: A

grup es resisteix en aquest canvi i exerceix pressió a "Jordan" en forma de venjança perquè aquest es replantegi la seva decisió i per demostrar qui té el poder. Es pot dir, que l' **estructura** d' aquest grup és **rígida y jeràrquica**, ja que **tenen rols** fidels a n' aquests tipus d' estructura: **el líder**, és el que més mana allà, és el que té més poder i més influència damunt el grup, seguit del *cacique, jefe de guerra*, etc. **La transmissió de les normes del grup es fa de manera intencionada mitjançant un codi explícit**, anomenat "*El King manifiesto*" que conté **normes prescriptives (conductes a fer) i proscriptives (conductes que no es poden fer)** funcionant així com **estructures de referència** mitjançant les quals els "Latin Kings" interpreten la **realitat social**. També es **un grup caracteritzat per les seves robes i artefactes**, el fet de ser d' origen llatí i que conté **emblemes**, com un salut específic entre el seus membres.

Pel que fa referència **al poder dins l' estructura grupal**, cal dir que s' exerceix de **forma coercitiva**, ja que el grup, probablement impulsat pel **domini del líder**, que **exerceix el seu lideratge com una relació de poder**, aplica una sanció a "Jordan" pel fet de deixar el grup. Així, **els líders** d' aquests grup solen ser **autoritaris**, ja que prenen les decisions sobre el que fa el grup i com ho fa, i determinen el que es farà sense comptar amb els seus membres, però exercint el seu poder de forma subtil, ja que els membres fan seus els plans del líder dominant. Aquest tipus de lideratge, pot ser el causant de que s' hagi produït un assassinat, ja que aquest tipus de líder, genera uns comportament d' agressivitat entre els membres del grup, fet que fa que el grup es torni de **cohesió feble** i amb un **clima socioafectiu negatiu**, i al no poder alliberar aquesta agressivitat que es sent contra el líder amb el propi líder, aquesta sorgeixi cap a altres membres del grup, com és a n' aquest cas el "Jordan" i cap a l' exterior, com és el membre dels "Ñetas" que ha estat assassinat. Amb aquests tipus de fets, podríem deduir que ens trobem davant un **líder coercitiu**. El fet de que la decisió presa pel líder es visqui com si fos una **pressa de decisions grupals**, fa que **disminueixi el sentiment de responsabilitat personal**, pel que membres dels Latins, com "Fénix", "Carloco", "Cachorro", "Caxina" , "Brian" arriben fins l' extrem de matar, influenciats per membres del grup que defensen més risc. Un altre concepte, que podria explicar la conducta adoptada pel grup després de l' assassinat seria **la polarització**, que provocaria que els *Latins* es tornin més extrems després d' una discussió grupal que enforteix les posicions inicials, on al comprovar que les opinions dels grup segueixen una mateixa direcció, adoptant una actitud extrema que es defensa amb la percepció de que la major part dels membres estan d' acord amb l' alternativa més valorada, (**hipòtesi de l' influència normativa**) en aquest cas culpar a un membre de l' assassinat, fa que el grup es reafirmi i es refugi dins les seves normes enfront a "Jordan". Per tant, entenc que es crea aquí el **pensament de grup (groupthink)** ja que els *Latins* estan altament cohesionats i tenen una mentalitat molt semblant. Si fem cas a la teoria **de Janis (1972)** podríem aventurar el fracàs d' aquesta decisió: hi ha un pensament grupal que implica, tal com diu l' autora, una **il·lusió d' invulnerabilitat** (els *latins* tenen una confiança excessiva en l' èxit d' aquesta decisió), creuen que la **moralitat del grup és inqüestionable** i no tenen en compte la moralitat externa, es justifiquen un fet tan greu com arribar a cometre un

NOTA: A

assassinat (**racionalització**), infravaloren els **Netas (punt de vista estereotipat de l'oponent)**, es viu un cert clima de que tots estan junts en el fet (**il·lusió d'unanimitat**), factors suficients que determinen un alt risc de fracàs. L'assassinat podria explicar-se a rel de l'**efecte Köhler**, on els membres més joves del grup, intentarien imitar als més forts assassinant a un membre del grup contrari, cercant una **compensació interpersonal** per aconseguir un reconeixement grupal que els permeti escalar posicions dins d'aquest.

Mirant els fets des de la perspectiva de les **relacions intergrupals, (Sherif 1966)** podem afirmar que ens trobem davant un context d'aquest tipus, ja que hi han dues categories definibles (Latins i Jordan, representant a l'exogrup social que els envolta) hi ha una **uniformitat grupal** i una **homogeneïtat intercategoria**, (**Tajfel 1984**) que esdevé com a resultat **la teoria de Hovland i Sears (1940)** ja que "Jordan" representaria el "cap de turc", com el grup no es capaç d'expressar la seva frustració cap el lloc adequat es dirigeix cap als "Netas" en primer lloc i cap a "Jordan" en segon lloc, que es percebut, no com a persona particular sinó com a ex-membre del grup i per tant, com a membre de la societat. Esdevindria una **categorització de nosaltres-ells**, fet suficient per produir una **discriminació** dels altres i justificar els fets, (**funció de justificació social**) entrant en una competició directa de l'**endogrup**, en aquest cas, els Latins, amb l'**exogrup** (societat que representa el Jordan) justificant la legitimitat dels fets. Els Latins, ja tenen un **estereotip** dels contraris provocant **prejudicis** envers d'ells (Katz i Braly 1933)

Per acabar, voldria dir que el titular de la notícia "*Me imputaron el asesinato porque había dejado la banda*" no deixa de ser un **rumor** creat per una circumstància propícia, on ens trobem amb la falta de fonts fidedignes d'informació, el que segons la **lleï fonamental del rumor** implica que aquest tingui la més importància i ambigüitat possible per la seva supervivència, i tractant-se d'un assassinat (**fet important**) i sense poder aclarir realment el que va passar (**ambigüitat**) té moltes possibilitats de sobreviure.

En conclusió, dins aquesta notícia podem observar el **funcionament dels grups radicals**, amb **estructura rígida i jeràrquica** amb **líders autoritaris i dominants**, que per tal de pertànyer, els membres dels grups arriben a extrems tan grans com l'assassinat, on l'**interacció grupal** esdevé en **lluites de poder internes i externes**, que sorgeixen amb la frustració grupal que s'expressa a rel d'una ràbia desmesurada cap a l'entorn i on **les normes socials** del grup tenen més força que una vida humana.

Laura Frau